

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Economische Zaken ter voorbereiding van de Raad voor het Concurrentievermogen op 28 en 29 november 2016.

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

De griffier van de commissie,
Thomassen

Inhoudsopgave

I	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie	3
	Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	4
	Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	5
	Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie	7
II	Antwoord / Reactie van de Minister	7
III	Volledige agenda	7

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de agenda en stukken voor het schriftelijk overleg over de Raad voor het Concurrentievermogen die plaatsvindt op 28 en 29 november aanstaande. Zij hebben hierover enkele vragen.

Deze leden lezen dat Nederland de noodzaak van vergelijkbare en coherente statistische gegevens in Europa erkent. Zij sluiten zich daar bij aan. Wij kennen in Nederland een goed functionerend statistisch bureau, namelijk het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Genoemde leden vragen in hoeverre er extra eisen worden gesteld aan het CBS en hoeveel extra regelgeving dit met zich meebrengt. Is het effect van het voorstel relatief groot of klein voor Nederland in vergelijking met de statistiekbureaus van andere Europese landen? Wordt hiermee vergelijkend statistisch onderzoek in algemene zin in de EU bevorderd en daarmee het kennisniveau versterkt?

Voorts zijn de leden van de VVD-fractie verheugd met het REFIT-programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving en de voortgang daarvan. Hiermee wordt ruimte gegeven aan bedrijven, met name aan het MKB. Dit levert een vermindering van kosten voor deze sector die oploopt tot miljarden. Dat betekent dat kleine ondernemers ofwel aan het eind van de maand meer geld overhouden, ofwel meer ruimte hebben om uit te breiden en meer mensen aan te nemen. Dit is waar deze leden al jaar en dag voor pleiten en het doet hen goed om te zien dat dit ook op Europees niveau in gang wordt gezet. Dit versterkt het Europese concurrentievermogen. Rest nog de vraag hoe de Minister aankijkt tegen de effecten voor de Nederlandse economie van dit programma. Wat zijn de geschatte resultaten voor Nederland in termen van lastenverlaging voor het midden- en kleinbedrijf (mkb) en in termen van werkgelegenheid?

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de interpretatieve verklaring van de Europese Commissie met betrekking tot patenten op planteigenschappen. De Europese Commissie heeft in een interpretatieve verklaring laten weten dat er geen patent mag worden verleend op natuurlijke eigenschappen van planten. Dat is een goede ontwikkeling, zeker voor land als Nederland, dat een hele sterke veredelingssector heeft. Maar er blijven ook een paar vragen en onzekerheden over. Kan de Minister aangeven dat het een concept betreft en dat de tekst nog niet geheel vaststaat? Daarnaast bestaat er de mogelijkheid om raadsconclusies over dit onderwerp aan te nemen, die de interpretatieve verklaring onderstrepen. Kan de Minister aangeven of hij dit aan wil kaarten en voor raadsconclusies wil pleiten tijdens de Raad voor het Concurrentievermogen? De leden achten dit als verstandig omdat daarmee een duidelijk

signaal naar het Europees beschermingsbevel (EU-richtlijn European Protection Order (EPO)) wordt gegeven. Daarnaast gaat deze verklaring vooral over artikel 4.1 van de EU-richtlijn EPO en worden de artikelen 8 en 9 niet behandeld. Hiermee kan in de toekomst opnieuw onduidelijkheid voor de sector ontstaan. Hoe schat de Minister dat in en is de Minister bereid om dit ook bij de Raad voor het Concurrentievermogen aan te kaarten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

De Commissie stelt met de verordening Europese statistieken betreffende personen en huishoudens de voorkeursoptie voor, waarin de vijf huidige domeinspecifieke verordeningen zijn geïntegreerd in één enkel wetgevingsinstrument, wat op termijn kan gaan zorgen voor een betere tijdigheid en kwaliteit van sociale statistieken. Deze voorkeursoptie zou mede zorgen voor de verbetering van de efficiëntie bij de productie van sociale statistieken voor de Commissie (Eurostat), de nationale statistische bureaus en de respondenten. Echter er wordt ook genoemd dat er met deze voorkeursoptie er ook initiële implementatiekosten zijn, die voornamelijk gevolgen hebben voor de nationale statistische instituten, als gevolg van herzieningen van hun operationele processen voor productie van gegevens. Daarmee hebben deze implementatiekosten gevolgen voor de begroting van de nationale instituten voor de statistiek, en dus indirect ook voor de begrotingen van de lidstaten.

De leden van de PvdA-fractie vragen in hoeverre het voorstel over de voorkeursoptie effect heeft op het CBS? Welke gevolgen hebben deze initiële implementatiekosten voor het CBS? Wat voor gevolgen heeft deze verordening op de begroting voor het CBS, en indirect op de Nederlandse begroting? Wat is de positie van de Nederlandse kabinet over het voorkeursoptie-voorstel? In hoeverre heeft dit voorstel invloed op de onderwerpen die het CBS onderzoekt? Zullen met deze verordening de lidstaten minder invloed hebben op de inhoud van hun nationale statistische instituten?

In het fiche over de verordening verlenging Europees Statistisch Programma 2018–2020 staat dat er wel kosten aan de toekomstige uitwerking van het Europees statistisch programma zijn verbonden. Kunt u een inschatting geven van deze kosten?

Het REFIT-platform heeft als voornaamste taak om de Commissie te adviseren en te assisteren bij haar inspanningen om de kwaliteit van EU-regelgeving te verbeteren en regeldruk te verminderen. In de fiche mededeling Betere regelgeving staat dat het platform dit doet door aan de hand van suggesties van belanghebbenden, die zijn binnengekomen via een speciaal daarvoor bestemde website: «Verminder de regeldruk». Deze leden vragen of het REFIT-platform dat de Commissie adviseert en assisteert dit alleen doet op basis van de suggesties die binnenkomen via de website? Is deze speciale website de enige manier waarbij suggesties worden verzameld en de enige bron van informatie? Zo ja, acht de Minister dit wel als toereikend genoeg?

Ook staat in de fiche dat de Commissie met een nieuw voorstel komt voor een verplicht transparantieregister voor lobbyisten en stakeholders bij de EU instellingen. Wanneer verwacht de Minister dit voorstel?

De Commissie stelt dat lidstaten op grond van het IIA Beter Wetgeven de Commissie zouden moeten informeren en hun burgers uitleg zouden moeten geven wanneer zij het EU-recht in hun nationale wetgeving met aanvullende vereisten uitbreiden. Wat is de Nederlandse positie over de Commissie- aanbevelingen dat lidstaten op grond van het IIA Beter Wetgeven de Commissie zouden moeten informeren en hun burgers

uitleg zouden moeten geven wanneer zij het EU-recht in hun nationale wetgeving met aanvullende vereisten uitbreiden? Wat is het krachtenveld ten aanzien van een dergelijke meldingsplicht richting de Commissie? Welke lidstaten zijn voor een dergelijke meldingsplicht en welke lidstaten tegen?

De Commissie stelt dat het Europees Parlement en de Raad achterblijven met het uitvoeren van de effectenbeoordeling in geval van substantiële amendementen. Wat is de reden dat de Raad en het Europees Parlement achterblijven met deze effectenbeoordelingen?

Het Slowaaks EU-voorzitterschap stelt de Geoblocking-verordening voor om te zorgen dat consumenten en bedrijven die in andere EU-landen producten of diensten bestellen (online of offline) niet te maken krijgen met ongerechtvaardigde discriminatie ten aanzien van prijzen, leverings- of betalingsvoorwaarden. Het voorstel verbiedt ook het blokkeren van toegang tot websites en interfaces voor consumenten uit bepaalde EU-landen. Alle producten die vallen onder auteursrecht zijn uitgezonderd van dit voorstel. De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd naar het standpunt van de Nederlandse regering over de compromisvoorstellen van het Slowaaks voorzitterschap? Is de regering tevreden met de mate waarin deze voorstellen consumenten in staat stellen om in een andere lidstaat op zoek te gaan naar een betere aanbieder? Waarom is auteursrecht zo expliciet uitgezonderd van de werkingssfeer van deze ordening? Op de agenda van de Raad staat een discussienota van het Slowaaks voorzitterschap, waarin één jaar na de vaststelling van de EU-strategie voor de eengemaakte markt wordt teruggeblikt op de bereikte resultaten. Volgens het Slowaaks voorzitterschap blijven er ondanks alle verwezenlijkingen van de afgelopen jaren nog steeds significante economische belemmeringen bestaan, vooral op het gebied van diensten. Is de Minister tevreden met de voortgang van deze strategie voorstellen? Wat is de inbreng van de Minister op dit punt? Welke effecten verwacht de Nederlandse regering van het wegvallen van het Verenigd Koninkrijk als belangrijke medestander van Nederland op interne-marktdossiers? Welke informele allianties ontstaan er? Wat betekent dit voor de onderhandelingspositie van Nederland?

De leden van de PvdA-fractie vragen naar de voortgang van de inwerking-treding van het eenheidsoctrooi. Wat is het effect als het Verenigd Koninkrijk niet meedoet aan het eenheidsoctrooi? Wordt het hiermee lastiger voor Nederlandse bedrijven om in het Verenigd Koninkrijk octrooi aan te vragen? Hoe hoog acht de Nederlandse regering de kans dat het Verenigd Koninkrijk alsnog meedoet aan het eenheidsoctrooi? Ziet de Nederlandse regering mogelijkheden voor de ratificatie van het eenheids-octrooi, indien het Verenigd Koninkrijk na de Brexit geen deel meer uitmaakt van de Europese eengemaakte markt? Zo ja, welke?

Dit jaar nog komt er een interpretatieve verklaring van de biooctrooi-richtlijn (98/44/EC) over de octrooieerbaarheid van plantgerelateerde uitvindingen. Deze interpretatieve verklaring heeft het doel om een aantal praktische oplossingen bieden op het gebied van toegang tot biologisch materiaal tegen redelijke voorwaarden, meer transparantie en een verbeterde samenwerking tussen het Europese Octrooi- en Kwekersrecht-bureau. Kan de Minister een inschatting geven van het krachtenveld? Kan de Minister aangeven wat haar inzet is in dit dossier? In hoeverre kan het Nederlandse kwekersrecht en de veredelingsvrijstelling in stand blijven?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de agenda van de Raad voor Concurrentievermogen van 28 en 29 november. Zij hebben hierbij enkele vragen en opmerkingen.

Zij vernemen uit de geannoteerde agenda dat het voorstel van de Commissie op het gebied van geoblocking inhoudt dat verkopers niet

mogen discrimineren op grond van nationaliteit, locatie of vestigingsplaats. Tegelijkertijd kent het voorstel geen leverplicht, volgens de Minister omdat dit de bedrijfsvoering van de handelaar ernstig kan hinderen. Deze leden zijn hierbij benieuwd naar hoe het Commissie-voorstel voorziet in het voorkomen van uitsluiting van nationaliteiten of vestigingsplaatsen als het gaat om de levering van goederen. Tevens vernemen deze leden hierover graag de mening van de Minister. Tot slot zijn de leden van de SP-fractie benieuwd naar de redenen om auteursrechtelijk beschermd werk uit te zonderen van het voorstel en welke gevolgen de huidige voorstellen op het gebied van auteursrecht, indien ze worden aangenomen, zullen hebben op de werking van het voorstel over ongerechtvaardigde geoblocking.

Deze leden lezen in de geannoteerde agenda dat voorbereidingen voor het Eengemaakt Octrooigerecht en de introductie van het unitair octrooi nagenoeg afgerond zijn en dat Nederland onlangs het betreffende Verdrag heeft ondertekend. Zij zijn benieuwd of het kabinet verwacht dat het verdrag spoedig wordt ondertekend door lidstaten die dit nog niet hebben gedaan, of er landen zijn die dit niet gaan doen en welke gevolgen dit kan hebben.

De leden van de SP-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat de Ruimtevaartstrategie een innovatieve en concurrentiekrachtige ruimtevaartsector wil bevorderen en de Europese autonome toegang tot de ruimte wil versterken. Deze leden zijn benieuwd naar de wijze waarop deze twee zaken in de strategie bepleit worden, welke gevolgen het beleid zal hebben voor de verhoudingen tussen ESA en de Commissie en hoe de genoemde relatieverbetering tussen beide organen hierin een rol zal spelen.

Zij zijn benieuwd waarom op initiatief van onder andere Nederland passages uit de conceptconclusies over jonge onderzoekers zijn afgezwakt waarin werd verwezen naar een minimumloon. Kan de Minister toelichten op welke wijze promovendi en andere onderzoekers onderzoek doen zonder dat zij aanspraak kunnen maken op sociale zekerheid en welke verschillen er zijn tussen hen en degenen die wel als werknemer worden behandeld.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de agenda en de stukken van het schriftelijke overleg over de Raad voor Concurrentievermogen. Zij hebben hierbij de volgende vragen.

Een van de fiches op de agenda van het schriftelijke overleg gaat over betere regelgeving. Het zogenaamde REFIT-platform is begin 2016 van start gegaan. Kan de Minister aangeven wat de ervaringen hiermee zijn? Kan de Minister aangeven in hoeverre de website: «Verminder de regeldruk! – Laat uw stem horen» in Nederland bekend is? Wordt hier veel gebruik van gemaakt? En kan de Minister aangeven hoe het komt dat de Europees Parlement en de Raad weinig effectbeoordelingen uitvoeren? Op welke manier gaat de Minister zich inzetten dat op dit punt vooruitgang wordt geboekt? Verder schrijft de Minister dat de Europese Commissie met een nieuw voorstel komt voor een verplicht transparantieregister voor lobbyisten en stakeholders bij de EU instellingen. Wat gaat dit voorstel precies inhouden en op welke manier wordt ervoor gezorgd dat dit leidt tot zo min mogelijk extra regeldruk? Kan de Minister verder nader toelichten wat het voorstel informatieplicht jegens de Commissie over aanvullende vereisten in nationale wetgeving precies inhoudt? De leden van de CDA-fractie zijn verder benieuwd op welke wijze de Minister de motie van het lid Verhoeven c.s. (Kamerstuk 22 112, nr. 2022) heeft uitgevoerd waarin de regering wordt opgeroepen ervoor te pleiten dat het mkb als standaard genomen wordt bij het ontwerpen van nieuwe

regelgeving? Indien de Minister dat nog niet heeft gedaan, is de Minister bereid dit komende Raad voor Concurrentievermogen te doen? Een ander fiche op de agenda van het schriftelijke overleg gaat over de verordening Europese statistieken betreffende personen en huishoudens. Hierin wordt aangegeven dat Nederland van mening is dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2014–2020 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. Op welke wijze de Minister gaat proberen hier steun voor te vinden? Verder beoordeeld de Minister de proportionaliteit negatief. Op welke wijze kunnen de bezwaren worden weggenomen en op welke manier gaat de Minister hier steun voor zoeken?

Het wegnemen van ongerechtvaardigde geoblocking was een van de aandachtspunten van het Nederlandse EU-voorzitterschap. Wat is het Nederlands standpunt over de compromisvoorstellen van het Slowaakse voorzitterschap? Kan de Minister aangeven wat de grootste veranderingen zijn die het Slowaakse voorzitterschap voorstelt en hoe de Minister hier tegenaan kijkt? En is de Minister tevreden over de mate waarin deze voorstellen consumenten in staat stellen om in een andere lidstaat op zoek te gaan naar een betere aanbieding?

Al langer speelt de discussie over het creëren van een eerlijk speelveld bij de staalindustrie. De leden van de CDA-fractie hebben hierbij een vraag over anti-dumping procedures. In het verslag van de vorige Raad voor Concurrentievermogen wordt aangegeven dat er verschil in opvatting was over hoe deze voortgang zou moeten worden behaald, met name ten aanzien van de lesser duty rule. Komt dit onderwerp opnieuw ter sprake? Zo ja, op welke manier gaat de Minister proberen vorderingen te maken, met name op het gebied van de anti-dumping procedures?

Deze leden zijn blij met de interpretatieve verklaring over artikel vier van de Biotechrichtlijn van de Europese Commissie van begin november 2016. Zij delen de mening van het kabinet dat we er nu nog niet zijn (Kamerstuk 27 428, nr. 334). Met welke acties gaat het kabinet gelijkgestemde lidstaten betrekken en op welke termijn gaat het kabinet hierop inzet plegen met het oog op de verleningspraktijk van het Octrooibureau? Bent u bereid om over ontwikkelingen en deze vervolgstappen de Kamer regelmatig te informeren, zo vragen de leden van de CDA fractie? Daarnaast is het voor alle betrokken belangrijk om objectief in beeld te hebben en te blijven houden wat de daadwerkelijke effecten op de praktijk zijn. Daarvoor zou gebruik gemaakt kunnen worden van artikel 16c van de Biotechrichtlijn, welk artikel vraagt om een jaarlijkse rapportage. Echter tot heden zijn er maar twee rapporten opgesteld op basis van artikel 16c Biotechrichtlijn. Is de Minister bereid om bij de Europese Commissie te vragen om deze jaarlijkse rapportage, zo vragen de leden van de CDA fractie? In het bijzonder is het van belang dat nu de effecten van de interpretatieve verklaring op de voet worden gevolgd, deelt u deze mening? Zo ja, bent u bereid om hierop aan te dringen bij de Europese Commissie bij de komende Concurrentieraad zodat dit onderdeel is van het Raadsbesluit? Zo nee, waarom niet?

Tijdens de wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in maart van dit jaar heeft de Kamer de motie van het lid Agnes Mulder aangenomen waarin de regering wordt verzocht om in 2016 een verhoging van de Europese aanbestedingsdrempels te agenderen in de Europese Unie en resultaten hiervan met de Kamer te delen (Kamerstuk 34 329, nr.14). Heeft de regering of zij deze motie al heeft uitgevoerd? Zo ja, in welke brief zijn de resultaten te vinden? Zo nee, wanneer in 2016 gaat de regering de verhoging agenderen en de Kamer hierover informeren?

Tot slot vragen de leden van de CDA-fractie of de Minister in het vervolg de geannoteerde agenda eerder naar de Kamer te sturen. Deze keer verscheen deze pas vlak voor de deadline van het schriftelijke overleg. Is de Minister hiertoe bereid?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda. Zij hebben nog enkele vragen met betrekking tot de interpretatieve verklaring van de Europese Commissie bij de biooctrooirichtlijn (98/44/EC).

De leden van de SGP-fractie waarderen het positief dat de Europese Commissie duidelijk aangeeft dat het de bedoeling van de wetgever is geweest om via artikel 4 van de biooctrooirichtlijn producten van wezenlijke biologische processen niet octrooieerbaar te maken. Deze leden constateren wel dat de Commissie de artikelen 8 en 9 van deze richtlijn buiten schot laat. Ook hier doen zich echter problemen voor. De reikwijdte van de octrooibeschermt (Artikel 8) wordt soms door bedrijven opgerekt. Als de uitvinding een biotechnologische eigenschap is, dreigt soms ook een vergelijkbare natuurlijke eigenschap in de octrooibeschermt meegenomen te worden. Dat kan niet de bedoeling zijn. Verder geeft artikel 9 ruimte om de uitsluiting van planten die met een wezenlijke biologische werkwijze zijn verkregen (artikel 4) te omzeilen door bijvoorbeeld een octrooi op een gen (DNA-sequentie of anderszins). De octrooibeschermt strekt zich dan uit tot alle producten die dit gen bevatten en waarin het gen zijn werking heeft, ook tot bijvoorbeeld planten die dit gen van nature al bevatten. Dat laatste kan niet de bedoeling zijn. Niet voor niks geeft artikel 3, tweede lid, van de richtlijn aan dat het moet gaan om 'biologisch materiaal dat met behulp van een technische werkwijze uit zijn natuurlijke milieu wordt geïsoleerd of wordt verkregen'. Erkent de Minister deze problemen? Is de Minister bereid te pleiten voor aanvulling van de interpretatieve verklaring op deze punten, dan wel voor het meenemen van deze problemen bij de eerstvolgende rapportage over de biooctrooirichtlijn?

II Antwoord / Reactie van de Minister

III Volledige agenda

Geannoteerde agenda voor de Raad voor Concurrentievermogen van 28 en 29 november 2016

Brief regering – Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp –
18 november 2016 – 2016Z21652

Fiche: Verordening Europese statistieken betreffende personen en huishoudens

Brief regering – Minister van Buitenlandse Zaken, A.G. Koenders – 30 september 2016 – 22 112-2210

Fiche: Verordening verlenging Europees Statistisch Programma 2018–2020

Brief regering – Minister van Buitenlandse Zaken, A.G. Koenders –
14 oktober 2016 – 22 112-2223

Fiche: Mededeling Betere regelgeving; betere resultaten voor een sterkere Unie

Brief regering – Minister van Buitenlandse Zaken, A.G. Koenders –
21 oktober 2016 – 22 112-2228

Verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van 29 september 2016 te Brussel en consultaties

Brief regering – Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp –
24 oktober 2016 – 21 501-30-385

**Verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van
29 september 2016 te Brussel en consultaties**
Brief regering – Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp –
24 oktober 2016 – 21 501-30-385